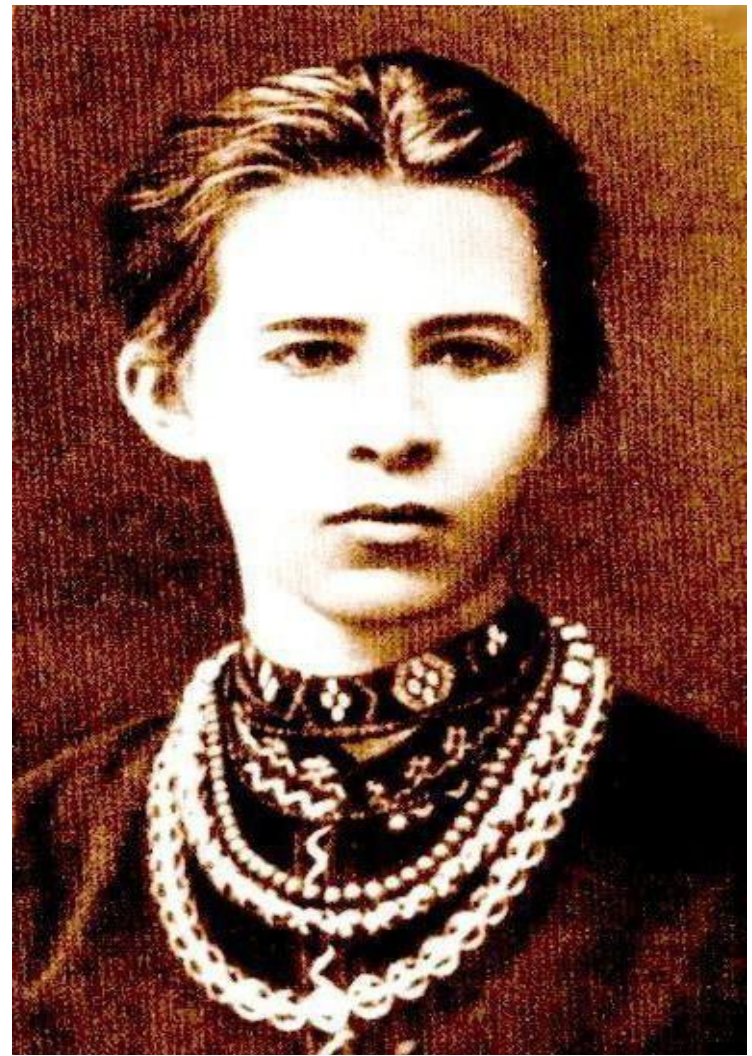

Давня казка

**ПІДГОТУВАЛА УЧЕНИЦЯ 8 КЛАСУ
МИХНІВСЬКОЇ ЗШ І-ІІІСТ.
МАРЧЕНКО ЛІДІЯ**

Автор поеми

Леся Українка-українська письменниця, перекладач, культурний діяч. Писала у жанрах поезії, лірики, епосу, драми, прози, публіцистики. Народилася Лариса Петрівна Косач 25 лютого 1871 року в місті Звягелі. Освіту здобувала в дома за програмою яку написала її мати Олена Пчілка. А поему «Давня казка» вона написала у 1893 році.

Історія створення

- «Давню казку» Леся Українка написала в 1893 році. На ту пору вона вже була зрілим поетом. Своє місце як митець письменниця бачила лише серед найпередовіших, революційних представників суспільства — серед робітників. У творі йдеться і про роль поета і його творів у суспільному житті. Тому головний герой цієї поеми — поет. Твір «Давня казка» вперше був опублікований у львівському журналі «Життя і слово» за 1896 рік, а пізніше — в другій збірці віршів Лесі Українки «Думи і мрії». У час творення цієї поеми одні письменники реакційного напрямку заявляли, що мистецтво потрібно лише для розваги, інші — що історію вершать царі, королі, володарі трудящих, що гнобительський лад — непорушний, вічний. Поемою «Давня казка» Леся Українка давала гостру відсіч носіям цих теорій.

Аналіз вірша “Давня казка”

- Тема: зображення боротьби трудящих проти своїх поневолювачів та ролі і місця поета у визволенні народу від гніту.
- Ідея: уславлення мужності, цілеспрямованості, віри у щасливе життя (поет); засудження жорстокості, жаги до збагачення, прагнення поневолити народ (Бертольдо).
- Основна думка: у пошані народній завжди залишаються ті, хто захищав, відстоював інтереси простого люду, жертвуючи своїм життям.

- ⦿ Жанр: ліро-епічна соціальна поема-казка.
- ⦿ Віршовий розмір: Чотиристопний хорей.

Художні засоби

- епітети: люди добрі, поет нещасний, сумна діброва, рими-соколята, думи-чарівниці, прудкії коні, вільні руки.
- метафори: не цвіла урода гожа, сонечко червоне заховалось за діброву, час леті, пісні ідуть по людях.
- порівняння: розливався людський стогін всюди хвилею сумною, краще смерть, ніж вічний сором, і мов сон, життя минало.
- гіпербола: розходилась по світу стоголосою луною
антитеза: у мужички руки чорні, в пані рученька тендітна.
- інверсія: раз у раз ходила молодь пісні – слова вислухати.
- фразеологізм: спіймати вітра в полі
- архаїзми: граф, графство, герольди.

Композиція поеми “Давня казка”

- Твір складається з чотирьох розділів.
- Експозиція: знайомство з поетом.
- Зав’язка: зустріч поета з Бертольдом.
- Кульмінація: конфлікт між Бертольдом і поетом.
- Розв’язка: довічне ув’язнення поета, його смерть.

Проблематика і мотиви твору

- роль митця в суспільстві;
- служіння музи й народові;
- суть людського щастя, вдячності;
- воїни заради збагачення.

Особливість вірша

- В його строфах заримована лише половина рядків.

*Золотих не хочу лаврів,
З ними щастя не здобуду,
Як я ними увінчаюсь
То поетом вже не буду.*

- Такі вірші називаються напівбілими, або римованими.

Характеристика поета

Упродовж всього твору Леся Українка показує поета у тісному зв'язку з життям і боротьбою свого народу. У своїх піснях поет відображує думки і погляди трудящих мас, і тому його пісні «розходяться по світу стоголосою луною».

- Леся Українка показує поета як людину волелюбну і сміливу. Він гордо і незалежно поводить себе з паном, не схиляється перед його владою і силою, відмовляється від багатства і слави, які пропонує йому Бертольдо

Риси характеру поета

- — гордий, впевнений у своїх діях і вчинках
- — стійкий, сміливий, мужній, відданий народові
- — нещасний, але талановитий
- — «...божа людина»
- — не вмів співати
- — «лиха не боюся»
- — «завжди вільний»
- — поважне ставлення до простого люду
- — на жорстокість відповідає добром
- — не приваблює золото, лаври.

Цитатна характеристика поета

- — Проживав поет нещасний, Тільки мав талант до віршів -не позичений, а власний.
- Хоч не був він теж поганий,
- От собі — людина божа!
- Що не був співцем поет наш, Бо зовсім не вмів співати.
- І не був поет самотнім,
- До його малої хати Раз у раз ходила молодь
---Пісні слова вислухати.
- Теє слово всім давало То розвагу, то пораду.
- Він зо всього був догодний Ні голодний, ні холодний
- Ей, я лиха не боюся З ним ночую, з ним і днюю.

Характеристика Бертольдо

- В образі графа Бертольдо Леся Українка показала ті ворожі народові сили, проти яких борються трудящі.
- Граф Бертольдо зображений жорстоким експлуататором, пихатим і гоноровитим паном, вірним слугою короля і ворогом трудящих. Нікчемний граф все своє життя проводить в бенкетах та розвагах. Він має величезні багатства, придбані тяжкою працею селян, нагробовані на війні, але його це не задовольняє. Бертольдо встановлює нові податки, мита на панщину. Жорстокість, бундючність і грубість пана виявляється у його вчинках і словах.

Риси характеру Бертольдо

- — «Лихий такий, крий боже»
- — гордий, завзятий, упертий
- — прагнення до збагачення
- — улесливий і підступний
- — корисливий — зневажливе ставлення до простого люду
- — «сліпа» любов до Ізидори
- — бездушний
- — лякливий, не сприймає революційних пісень.

Цитатна характеристика Бертольдо

- — Попереду їхав лицар, Та лихий такий, крий боже! Був він гордий та завзятий, Але ж тільки на упертість Та на гордощі багатий.
- — Я б віддав твоє багатство У непевнії країни За єдиний поцілунок Від коханої дівчини... — Прощавай, дружино люба, Всі розкоші, всі вигоди! Все те треба проміняти На далекії походи.
- — О, тепер було у нього Срібла, золота багато! — Окрім того, що набрав він На війні всього без ліку. — Сила статків та маєтків! Вже Бертольдо граф залежний! Він живе в своєму графстві, Наче сам король вельможний.
- . — Та й по всіх далеких війнах Граф привчився до грабанку, А тепер в своїй країні Він шукав у тім рятунку.. — Люди мучились як в пеклі, Пан втішався як у раю. — Пан гуляв у себе в замку, У ярмі стогнали люди.

